

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KÁLVIN-TÉR 17. SZ. (PÜSPÖKI HIVATAL)A TISZÁNTÜLI REFORMÁTUS EGYHÁZ-
KERÜLET HIVATALOS KOZLÖNYEMegjelenik — egyelőre — havonként, a hónap 15. napján.
Jelenlegi előfizetési ára évi 30,000 — adópengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: D. DR. RÉVÉSZ IMRE

JUHÁSZ NAGY SÁNDOR

1883—1946
IN MEMORIAM

Ferecezy Károly egyházkerületi főjegyző igehirdetése:

Gyászoló testvérek! Mikor otthon a rádiókészülékét bekapcsoljátok és valahonnan messziről, talán világrészek távolságából felzendül egy Beethoven szimfónia vagy egy jól ismert, meleg emberi hang, amelyik éppen téged szólít néven, neked üzen, tudjátok jól, hogy nem a rádiókészülék az igazi hangforrás, tudjátok jól, hogy mindezt egy távoli rádióadóknak köszönhetitek. De tudjátok azt is, hogy hiába a rádióadó, ha ki nem nyitjátok a készüléket, nem hallhattok semmit és ha be nem állítjátok a megfelelő hullámhosszra, kellő módon, nem foghatjátok fel a hallani óhajtott hangokat és üzeneteket.

Nyissátok meg azért ebben a fájdalmasan ünnepélyes órában a szíveteket, ezt a sokszor elzárt, éppen azért süket és néma rádiókészülék; hadd fogja fel Annak üzenetét, Aki próféták és apostolok Lélektől ihletett lelkén keresztül az élet és igazság beszédével, az Ő igéjével ajándékozott meg bennünket, s Aki öröktől fogva szeretetből adta a testet öltött, az élő Igét, Krisztust, Aki „tegnap és ma és örökké ugyanaz”, adta azért, hogy ne járjunk a sötétségben, hanem miénk legyen az életnek világossága. Nyissuk meg mindnyájan a szívünket és hallgassuk megilletődötten, örvendező hálaadással és boldog engedelmességre készen, tehát a nélkülözhetetlen lelki beállítottsággal: hogyan tanít minket Isten Pál apostol által a Galáciabeliekhez írt levelében, a harmadik rész 28. versében.

„Ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban...” ez ennek az Igének szívbemarkolóan nagy erővel ható és felségesen szép üzenete és igazsága. Isten atyai szívének drága gondolata az embervilágról.

„Nincs zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad, nincs férfi, sem nő”, azaz nincs születésbeli, származási különbség, nincs osztály, nincs társadalmi választófal, sőt nemek szerint való különbségtétel sincs, ahol Krisztus ott van. Nincs alsóbbrendű és felsőbbrendű faj, nem lehetnek kiváltságosok és nem lehetnek jogfosztottak. Az élet szerves egészébe minden nép és minden ember beletartozik. Egy a hivatásunk, egy a méltóságunk és egy az örökségünk a Krisztus Jézusban.

„Ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban” ez a legfelsőbb lehetőség a mindenkor Holnap felé, ez a legragyogóbb látomás az emberi együttélésekről és ez a legáldottabb bizonyosság Krisztus mellett. Általa megváltott, Benne újjászülöttet emberi életek elnémithatatlanság és megcáfolhatatlan tanúságtétele a Tegnappan és a Mában. Oh, mert egyazon családban is lehetnek világok távolságában egymástól emberek, egyazon munkapad mellett is lehet-

nek idegenek, sőt agyarkodó farkasok s amit nem tud megoldani a tudomány, a technika, a törvény, a hatalom, azt megoldotta és megoldja Krisztus. És csak Ő. Ez a legnagyobb dolog a világon: a szívek csodája.

Következik ebből ennek az igazságnak a fordítottja is. Ahol faji, politikai, társadalmi ellentétek feszültsége egyre fokozódik, hogy végül is katasztrófákat idézzen fel, ahol felbomlik az élet szerves egysége, ahol fajok, népek, társadalmi kategóriák érdekcsoportok, egyének nem tudják, vagy nem akarják látni többé az élet egészét, csak magukat, ahol bármilyen címen különböztetnek nép és nép, ember és ember között úgy, hogy ebből a különböztetésből jogfosztás, elnyomás, kizsákmányolás, megalázás következik, ott, ha mégoly sokat emlegetik is álszent kegyeskedéssel és hazug képmutatással, nincs ott a Krisztus. Ott brutális pogányság van, mint életrontó hatalom és az emberi szolidaritás, a testvériség nagy gondolatát és örök eszményét megcsúfoló, az emberi méltóságot arculverő ökök.

Miért hoztam ide közelebb és miért teszem a szívetekre éppen ezt az Igét a földi, fájdalmas búcsúvételnek ebben a szomorú órájában?

Azért, mert az, akinek összeomlott földi porsátorát most átadjuk a boldog feltámadás reménye alatt az anyaföldnek, egész életével és munkásságával éppen erre az Igére mutatott fel és figyelmeztetett egy város, egy ország népe előtt a legbizonyoságtevőbb erővel. Mondhatnám úgyis, hogy Juhász Nagy Sándor egész élete megragadó és meggyőző illusztrációja volt ennek az Igének. Mert ismerte, megértette, szívében hordozta Krisztusát, azért nem volt benne semmi előítélet, semmi szűkkeblőség, ezért nyúlt ki a keze testvéri melegséggel és segítőkészséggel igaztalanul megbántottak és elnyomottak felé, ezért volt egy mindenki, aki egyetemes nézőpontokból szemlélte az életet, aki nem hatalmi klikkek, hanem az egész magyarság s azon túl az egész emberiség életsorsáért, jövődjéért érzett és hordozott felelősséget. Ezért mondta el 1945 tavaszán a debreceni Kollégium történelmi emlékektől gazdag falai között, az Oratóriumban, kristályosan tiszta logikával és az átélte igazság tüzetől áthevített meggyőződés megragadó erejével, feledhetetlen előadását „Evangélium és demokrácia” címmel és ezért tudott az életével tanítást adni arról, hogy demokrácia épügy nem képzelhető el evangélium nélkül, mint ahogy nem képzelhető el élőfa gyökér nélkül.

„Ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban” ez volt a Juhász Nagy Sándor életútja. Soha nem ingadozó következetességgel, megalkuvást nem ismerő bátorsággal és mindig azzal a belső békeséggel járt

ezen az úton, amit csak megváltó Krisztusától nyerhetett, akiben hitével gyökeredzett.

Ez az életút a földön véget ért. S míg könnyes szemmel nézünk tűnő alakja után, életének az Igére visszahangzó tanítását szívünkbe zárjuk, a

hívó szívnek azzal a boldog bizonyosságával, hogy Istenünk igaz és ámen ígérete szerint immár a Krisztussal és az Ő megváltóival való teljes és megronthatatlan egységbe érkezett meg, ahogy megérkezik a patak az óceánba...

Révész Imre püspök búcsúbeszéde:

A debreceni református szent gyülekezet és annak intézményei, elsősorban elemi iskolái és a több mint százesztendő Dóczy-leánynevelő intézet nevében, továbbá a tiszántúli református egyházkerület és annak több mint negyszázados Kollégiuma nevében, végül a magyarországi református egyház Zsinatának és Egyetemes Konventjének nevében búcsúzom az Urban elhunyt testvérünkötől, Juhász Nagy Sándortól. Búcsúzom ugyanazzal a szóval, amellyel ő búcsúzott tőlem betegágyán, utolsó földi találkozásunkkor, férfias keménységgel és keresztyéni felkészültséggel szorítva meg kezemet: „A viszontlátásra!”

Mit jelentett az ő munkássága és milyennek bizonyult az ő személyisége a debreceni egyházközösség életében: azt most sem tudnám másképp jellemezni, mint azokkal a szavaimmal, amelyekkel 1938 dec. hó 15-én, tehát egy teljesen más közéleti atmoszférában üdvözöltem őt a presbitériumban, egyházközösségi főjegyzősége negyedszázados jubileumán:

„E negyedszázad alatt a debreceni egyház egyre közelebb jutott ahhoz, hogy igazán egyház legyen. Juhász Nagy Sándor pedig az ő palástos és palásttalan munkatársaival együtt egyre közelebb jutott ahhoz, hogy igazán a Krisztusé legyen...”

Nagyon könnyű lett volna Juhász Nagy Sándornak úgy fogni fel a maga feladatát, hogy öneki hiánytalanul el kell intéznie és tökéletesen ki kell fejlesztenie az egyház közigazgatását, adminisztrációját, hogy az egyház, mint a világ közéletének egyik fontos tényezője, lehetőleg minél célszűrűben, a maga anyagi és világi boldogulására el tudja érni a maga földi céljait. Még az is nagyon könnyű lett volna Juhász Nagy Sándornak, hogy az egyház életét a mindenkor politikai élet áramlataiba kapcsolja bele, mert az egyházat kísértő összes kísértések között mindenkor ez volt és mindig ez lesz a legnagyobb. Juhász Nagy Sándor 25 esztendőjének a legnagyobb, abszolút nyeresége éppen az az ő számára is és mindnyájunk számára is, hogy ő minden keresztyén meglátta az egyház valódi és örök hivatását: meglátta, hogy az egyház lelki test, amely benne van a világban, de a világnak nem szabad az egyházban benne lennie, mint ahogy a hajó benne van a vízben, mert másképp nem tud előre jutni, de ha a víz belejut a hajóba, akkor a hajónak vége...

Ugyanakkor, amikor az egyház közelebb jött a maga rendeltetéséhez, Juhász Nagy Sándor mindnyájunkkal együtt közelebb jutott a Krisztushoz.

Mert úgy van az, szeretett barátom, hogy mi mindnyájan először azt hisszük, hogy mi szolgáljuk a Krisztust, mi adjuk oda a Krisztusnak munkaerőnk, lelkesedésünk, ideál-

jaink javát, mi tesszük oda az egyház sokszázados oltárára azt, amit magunkban legdrágábbnak és legértékesebbnek gondolunk. És amikor meggyünk tovább a szolgálatban, sokszor mély utakon, szakadékokon, halál árnyékának völgyén keresztül, egyszer megadatik, hogy meglássuk: nem mi szolgálunk a Krisztusnak, hanem Krisztus szolgál nekünk, nem mi hordozzuk a Krisztust, Krisztus hordoz minket, nem mi választottuk a Krisztust, hanem a Krisztus választott minket. Mi azért vagyunk itt, azért viseljük a palástot belül vagy kívül, vagy mind a kétféleképpen, mert azt valamikor, örök időnek előtte reánk tették, és a mi szolgálatunk nem lehet egyéb, mint kibontakozása az Isten dicsőséges örök tervének: az Ő szolgálatában építeni az egyházat és vele erősíteni magyar nemzetünk lelki gyökereit és összetartását mind az örökkévalóságig, hogy legyen a magyar református ember kivétel nélkül a Krisztus örök magyarja.

Hogy ezért szolgáltál, az Isten áldjon meg téged, és hogy ezért szolgálj ezután is, az Isten segítsen téged!

Debreceni helyi vonatkozásban most, úgy érzem, csak egyetlenséggel mondatot kellene még hozzáfűznöm akkor elhangzott szavaimhoz: „Szolgálatodban mindvégig ugyanaz maradtál: imé az Isten mindvégig megáldott és megsegített téged!”

Ámde a Juhász Nagy Sándor egy emberöltőnyi egyházi szolgálata messze túlnőtt a debreceni helyi jelentőségen. Ő a magyarországi reformátusság felét képviselő tiszántúli egyházkerület és annak ősi Kollégiuma életében is már másfél évtized óta olyan erőtevéző volt, akinek szolgálatai egyre nélkülözhetetlenebbeknek bizonyultak és akinek az utolsó másfél év alatti helytállása és őrállása az egyházkerületre és a Kollégiumra nézve emberileg szólva sokszor majdnem az életmentéssel jelentett egyet.

Országos egyházunk Zsinatán és Konventjén a vele erős politikai és világnézeti ellentétben állók is mindig föltétlen tisztelettel néztek rá, sőt azt kell mondanom: néztek föl rá. Mindenki, aki övele, az alkat nem ismerő idealista közéleti harcossal egyházi vonalon egyszer érintkezésbe került, ösztönösen megérezte azt, amit egy nagy erdélyi prédikátor a századfordulón így fejezett ki: „Az örök eszmék honában örök béke van.”

A Juhász Nagy Sándor szavaiban és cselekedeteiben az örök eszmékért folytatott harc tiszta lángja lobogott — két szemében az örök eszmék megvalósulásának előrevetített békesége világított.

Az örök eszmék hona pedig számára az volt, ahonnan küldetett és ahová most hazahivatott: az örök

Szeretet hona. Ő, a született szabadságharcos élete igazságaként vallotta. Az ember tragédiája költőjével:

Az egyén szabad
Érvényre hozni mind, mi benne van,
Csak egy parancs kötvén le: szeretet.

1944 szeptember végének ítéletes napjaiban, kis tanyai házában, amelynek ablakai meg-megrezzenetek a Nagyvárad felől hallatszó ágyúdörögéstől, szűk baráti körben az elkerülhetetlen összeomlás közéleti és egyházi következményeit latolgattuk. Nem ő vitte a szót a nyomott hangulatú beszélgetésben, de egyszer csak csöndesen és majdnem derűsen ezt mondta: „Az egyháznak lesz a most következő átalakulásban a legkönnyebb dolga.” Mindnyájan meglepetve, kérdőleg néztünk rá. „Igen — folytatta nyugodtan —, mert az egyháznak most sem kell más tennie, mint amit eddig tett, csak most még sokkal hűségesebben, bátrabban és következetesebben kell azt tennie: kezébe venni a Bibliát és hirdetni a szeretet örök Evangéliumát Krisztus parancsa és példája szerint; hiszen a ránk váró világátalakulás, ha valóban az lesz, aminek én várom, nem lehet egyéb, mint a krisztusi testvérszeretet diadala.”

Ezért nem volt két ember Juhász Nagy Sándor, az elméleti és gyakorlati politikusi, meg Juhász Nagy Sándor, az Isten igéje szerint reformált egyház szolgája. Ezért jelentett végső gyökereiben számára egyet a Nagytemplomban hirdetett Ige az 1849-i nagytemplomi gondolattal. Ezért nem tában sem azt a meggyőződését, hogy az egyház hirdette Evangéliumának az egész magyar közélet Istennek tetsző tagadta meg soha egyházi szolgálá-

gyökeres átalakulásában is meg kell mutatnia a maga erejét és igazságát. De ugyanezért nem tudott megfelekedni világi működésében sem soha a szeretet legfőbb parancsának követéséről. Innen volt, hogy az ő keresztény életének és egyházi szolgálatának legragyogóbb és legáldottabb prédikációját épp az utolsó másfél év alatt mondotta el, „nem szóval, sem nyelvel, hanem cselekedettel és valósággal” — azzal, hogy nem helyezkedett sem a mindent megértés és mindent megbocsátás kényelmén, de gerinctelen álláspontjára, de még kevésbé a semmit meg nem értés és semmit meg nem bocsátás éppoly oktalannak, mint amilyen krisztustalan álláspontjára, hanem a Krisztustól megvilágosított szívű és elméjű ember boldog és erős meggyőződésével ezt vallotta és követte: „Megérték és megbecsültek minden tisztá és önzetlen emberi jószándékot, még ha az nem hangzik is össze az enyémmel — és kész vagyok személyemben megbocsátani, sőt elfelejteni minden emberi gyarlóságot és vétet, de legelső sorban a saját magam ellen irányultat.”

Munkásságának felejthetetlen eredményein és áldásain túl életének ezt a tanítását hagyta örökül egyházának. „Sötétségben világoskodó lámpás” ez a tanítás most számunkra: fénye nem más, mint Isten dicsőségének a Krisztus arcáról alásugárzása. Ebben a fényben ment haza mély utakon, szakadékokon, halál árnyékának völgyén keresztül, mindvégig Krisztustól hordoztatva, a mi Juhász Nagy Sándorunk. Ezzel a fényvel a szívünkben mondjuk most még egyszer neki, gyásznak sötétségében ülő népe és egyháza: „A viszontlátásra!”

A magyarországi református egyház zsinati tanácsának ünnepélyes deklarációi

Ezeket a május 9-én elfogadott deklarációkat a nagyobb publicitás kedvéért a nyomtatott jegyzőkönyvből itt is szövegesen közreadom azzal a felhívással, hogy a lelkipásztorok és a presbitériumok minden alkalmasnak látszó módot ragadjanak meg a deklarációk szövegének minél szélesebb körben való megismertetésére, sőt megbeszélésére is. Püspök.

I.

A magyarországi református egyház zsinati tanácsa az 1944. évi 310. számú zsinati határozatban, illetve az 1944. évi VIII. egyházi törvényekben nyert felhatalmazásánál fogva a zsinat nevében a következő bizonyosságot teszi:

Megaláztatva magunkat Isten hatalmas keze alatt, megvalljuk hitünket a Szentháromság egy örök igaz Istenben. Valljuk, hogy a mi mindenható Atyánknak, aki Őrá az időnek és az örökkévalóságnak, aki teremtett minket avégre, hogy az Ő dicsőségének eszközei legyünk, sem karja nem rövidül meg, sem bölcsesége nem fogyatkozik el, sem örök szeretete el nem halványodik. Ezért hisszük, hogy amikor Ő jónak látja, kiszabadít minket jelenlegi nyomorúságunkból s megromlott állapotunkat helyreállítja.

Valljuk azt is, hogy Isten a maga legnagyobb ajándékait az Ő Jézusban közli kiválasztottaival. Azért vallást tesszünk az Ő Jézus Krisztusról, a Szentháromság második személyéről, a Fájdalnak Emberéről és az Élet Fejedelméről, aki egyszeri és tökéletes áldozatával eleget tett érettünk s halálával megváltott minket az Ő dicsősége élete számára.

Valljuk, hogy Istennek a Jézus Krisztusban megjelent kegyelme a Szentháromság harmadik személye, a Szentlélek által lesz részünk, ki az Igével vigasztal, a sákramentomokkal ígéreteit megpecsételi, ömberünk megőrdökölését, új emberünk megépülését csodálatosan és titokzatosan véghezviszi s az anyaszentegyházban az igazi hit egységében minket mint egy kiválasztott gyülekezetet oltalmaz, megtart, nevel és földi élet zarándokútján örök ígéreteinek lelki Kánaánjába átvet.

Ezt a hitet őseinktől vettük drága örökségül, tápláljuk vele magunkat, mint a mindennapi kenyérrel s maradékainkra át kell származtatnunk, mint szent hagyatékot.

Ezért a zsinati tanács felhívja a magyarországi református egyház minden szolgáját, az ígérteteket, a tanítókat, a szeretetmunkásokat és a felvigyázókat, hogy bizonyosságtételeikkel és életükkel anyaszentegyházunknak ezt a drága örökséget minél megragadóbban tündököltsék fel és tegyék minél egyetemesebbé mindnyájunk főjává azt a meggyőződést, hogy közle-

tünk és magánéletünk szörnyű válságából egyedül ez a hit vezethet ki és ez a hit tartat meg.

II.

A magyarországi református egyház zsinati tanácsa az 1944. évi 310. számú zsinati határozatban, illetve az 1944. évi VIII. egyházi törvényekben nyert felhatalmazásánál fogva a zsinat nevében mélyen megalázkodva megvallja bűnét, amellyel Isten fölségét megsértette.

Megsértette azzal, hogy tőle vett prófétai tisztelet hűségesen nem teljesítette. Elmulasztotta inteni a népet és a felsőséget, amikor mindkettő Isten törvényeivel ellenkező útra tért s nem állt ki egész bátran az ártatlanul üldözöttek mellett. Világi bölcseségek, új politikai rendszerek tanításában nem vette elég korán észre az evangéliumnak ellenmondó sátni kovászésszava bizonytalan zengését trombita volt, mikor az egész világ harcra készült és az Ő igaz követőit egy táborba kellett volna szólitani. Isten előtt nem menti magát azzal — csak az emberek előtt hivatkozik rá —, hogy másokhoz mérten az egyház volt az egyetlen, amely az üldözöttek védelmére kiállt és a hatalmasok tévelygéseire nyitlan rámutatott. Szükségesnek vallja, hogy a magyar nemzet Isten ítélete alatt bűneinek üdvösséges ismeretéhez eljusson, azt töredelmesen megvallja.

Megvallja azt, hogy mint egyház sem végezte szolgálatát úgy, amint azt tőle az Ő Őrá és Királyja elvárta volna, aki nem aranyon és ezüstön, vagy más veszendő holmin, hanem a maga drága vérén, mint hibátlan és szeplőtlen Bárányén változta őt meg (I. Péter 1, 18—19). Nem vigyázott eléggé az ígértetés tisztaságára: az egyházi előjárók között nem tartott kellő feyelmet; a szeretetben meglustult; a hatalmasokkal megalkudott s világi rendelkezéseknek helyet adott az egyházban.

Mint egyének is bűnbánatot tartunk. Az egyház hivatalos szolgálai: lelkipásztorok, tanítók, egyházi munkások és egyházigazgatók megvalljuk, hogy életünkben, hivatalos forgódásainkban nem voltunk a mi Urunknak és Megváltónknak hű követői. Életünk nem ütött pecsétet arra, amiről tanítottunk és prédikáltunk. Feltűnik felvinni az Ő Jézus keresztjét s ezért zúgolódva hordoztuk a magunkét. Nem vettük fel az Ő kicsinyeknek gondját és ezért nem volt elég teljes a szívünkben a boldog tapasztalás, hogy Isten gondot visel rólunk. Nem szerettük eléggé felebarátainkat és túlságosan szerettük önmagunkat. Mint református egyháztagok, minden gyülekezeti tag nevében megvalljuk Isten színe előtt, hogy nem voltunk az Igének sem figyelmes hallgatói, sem hűséges megtartói. Nem gyakoroltuk a szeretet parancsolatát, sok-

szor és sokféleképpen megszegtek Isten akaratát; az elhínt adott prófétai szót, amely mégis mindig zengett gyülekezeinkben, nem fogadtuk be és nem engedelmkedtünk Isten akaratának. Mikor minden reánkzuhant s egész társadalmi rendünk gyökerestől felfordult, megfélekedtünk Isten minden törvényéről és az Ő szent parancsolatait megtagostuk. Közprédának tekintettük a másik ember életét, igaz jószágát, kívántuk azt, ami a másé és azt, ami a miénk, nem adtuk sem a szeretet asztalára, sem az Ő oltárára. Elárultuk a mi Gazdáinkat és Királyunkat: Isten és az Ő Egyszülött Fiát: az Ő Jézus Krisztust, aki tulajdon vérvél váltott meg minket. Világosságunk nem fényelt, sönk megízeltlenül s életünk nem adott dicsőséget a mi mennyei Atyánknak.

Mindezeket megvallván, bizodalunkat és reménységünket Isten irgalmába és az Ő Jézus közbenjárásába vetjük és belefogódunk abba az ígértetbe, hogy Isten nem akarja a bűnös halálát, hanem hogy megtérjen és éljen.

Avégből, hogy ez az Isten szerinti szomorúság üdvösségre való megbánhatatlan megtérést szerezzen, elrendeli a zsinati tanács, hogy minden év egyik vasárnapján bűnbánati istentisztelet tartassék a magyarországi református egyház minden gyülekezetében. E bűnbánati istentisztelet rendtartása, valamint a szükséges utasítások kiadása az Egyetemes Konvent feladata lévén, erre vonatkozólag zsinati tanácsunk a megfelelő intézkedések megtételét kimondja.

III.

A magyarországi református egyház zsinati tanácsa az 1944. évi 310. számú zsinati határozatban, illetve az 1944. évi VIII. egyházi törvényekben nyert felhatalmazásánál fogva a zsinat és a református egyház minden szolgája nevében.

mélyeséges szeretettel és pásztori hűséggel fordul ahhoz a református magyar néphez, amely a közelmult időkben szörnyű veszedelmeken és megpróbáltatásokon ment át, de Isten kegyelmében bizva szinte a semmiből megkezdte egyháza és iskolái újjáépítését. Örömmel állapítja meg, hogy ebben a rendkívüli teljesítményben az ösköltől átöröklött és egyéni tapasztalásokkal megerősített református hit munkálkodik.

Íranta való nagy szeretettel kéri, figyeljen az egyetlen Jó Pásztorra, aki ismeri az övét s akit ismernek az övi. Kövesse Őt, aki út, igazság és élet. E földön minden változik, de Jézus Krisztus tegnap és ma és örökre ugyanaz.

Azért inti az atyafiakat Isten igéjével: „Különböző és idegen tudományok által ne hagyjátok magatokat félrevezettni, mert jó dolog, hogy kegyelemmel erősíttessék meg a szív” (Zsid. 13:8—9. v.).

IV.

A magyarországi református egyház zsinati tanácsa az 1944. évi 310. számú zsinati határozatban, illetve az 1944. évi VIII. egyházi törvényekben nyert felhatalmazásánál fogva a zsinat nevében

jelenlegi árvaságában és elhagyatottságában felemelő érzések között emlékezik meg a világ református egyházainak arról a nagy lelki családjáról, amely a presbiteri világszövetségben nyert látható szervezettel; mélyen átérve a hitnek, a szolgálatnak, a dicsőséges múltnak és a jövődó ígértetnek azt a szent közösséget, amely a magyarországi református egyházat az evangéliumi katholicitás területén a hazai és külföldi evangéliumi egyházakkal elszakíthatatlan lelki egységbe fogja össze.

nem feledkezvén meg arról sem, hogy a világháború szörnyűségei után egy boldogabb emberi társadalom felépítését csak a Krisztus egyházainak közös munkájától lehet remélni s hivatkozva arra a már megtett tapasztalatára is, hogy a keresztény egyházak minden kisebb-nagyobb ellentét, meghasonlások és szakadás ellenére is egyetlen élő egységet alkotnak, úgys mint Krisztus dicsőséges teste, úgys mint az emberi történelemnek egyik legegységesebb és ma legnagyobb erkölcsi súllyal bíró közössége:

a) meleg testvéri köszöntést küldi a presbiteri rendszert tartó református egyházak világszövetségének (Presbiteri világszövetség);

b) megerősíti az Egyházak Világtanácsában együttműködő egyházakkal való testvéri közösség érzéseit, végül

c) kifejezi a lelki értelemben vett feyverbarátság bajtársi érzéseit a világ összes keresztény egyházai iránt.

Mindezeket az érzéseket a magyarországi keresztény egyházak iránt a sorsközösség élénk tudatában és az egymásrautaltság döntő felismerésében különösképpen megvallja és hangsúlyozza.

V.

A magyarországi református egyház zsinati tanácsa az 1944. évi 310. számú zsinati határozatban, illetve az 1944. évi VIII. egyházi törvényekben nyert felhatalmazásánál fogva a zsinat nevében

megemlékezően azokról az eléggé el nem ítélt cselekedetekről, amelyeket az összemérés előtti időben zsidósármazású ártatlan emberek ellen a közhatalom, önkéntes alakulatok és a félrevezetett tömeg követett el, ami ellen akkor — magárahagyatva és sokképpen fenyegetve —, il-

letékes tényezők előtt felemelte tiltakozó szavát, ismét elítél és kárhóztat minden olyan gondolkozást, megnyilatkozást és cselekvést, amely az emberiség egyetemest törvényeivel általában és Krisztus Urunk tanításával különösen ellenkezik; testvéri részvételt fejezi ki mindazok iránt, akiket az ilyen viselkedés bántott, üldözött, koldusbotra juttatott, kegyelettel gondolt azokra, akiket az üldözés elpusztított; kifejezi azt a hitét, hogy a multak hibáit kiengesztelni, egy jobb jövő alapjait megvetni csak az emberszeretet alapján, az evangélium szellemében lehet és felhívja az összes ígérteteket, tanítókat, pásztorokat és felvigyázókat, hogy a mai időkben különös nyomatékkal hirdessék és tanítsák református keresztény hitünknek ezt az alapvető igazságát.

VI.

Aj magyarországi református egyház zsinati tanácsa az 1944. évi 310. számú zsinati határozatban, illetve az 1944. évi VIII. egyházi törvényekben nyert felhatalmazásánál fogva a zsinat nevében

a mai időkben, egy páratlanul gonosz zsidóüldözés után és egy fokozatosan erősödő új antiszemitizmus riasztó jelenségeire, kétszeresen átérzi azt a nagy felelősséget, amelyet az Ő Jézus Krisztus az anyaszentegyházban minden nép megnyerésére néve általában, Izráel népére néve pedig különösképpen a kötelességévé tett. Megvallja azt a meggyőződését, hogy a Krisztus keresztjében omlik le az a választófal, amely az Efézusi levél szerint a két nemzetséget: a zsidót és a nem zsidót egymástól elválasztja. A Krisztuson kívül egymást üldözi és rontja az ő elleneskedés, de a Krisztus keresztje zsidóhól és nem zsidóhól egy új teremtményt alkot. Ezért kívánatosnak tartja, hogy az Isten lelkétől vezetett öntudatos zsidómissziót az egyes gyülekezetek a maguk feladatának ismerjék fel s az egész magyar református egyház ezen a téren odaadóbban és hathatósabban munkálkodjék.

Felhívja az Egyetemes Konventet, hogy missziói bizottságának meghallgatása után a zsidómisszióknak hatékonyabb szolgáltatásra néve megfelelő intézkedéseket tegyen.

Elrendeli, hogy minden augusztus hó első vasárnapján az összes gyülekezetekben a zsidómisszió céljaira persely tétessék ki és az ígértetés a keresztény egyház missziói feladatairól és kötelességeiről szóljon, elsősorban a zsidó nép iránti feladatokról és kötelességekről.

VII.

Zsinati tanácsunk aggodalommal és fájdalommal látja, hogy az istenfielem megalazulásával a közérköcs is nagyon megromlott.

Az emberek kívánják a másét. És ha megkínálják, el is veszik. Úgy veszik el és úgy birtokolják a másét, mintha az az övék volna. Kezdünk olyan állapotba jutni, amelyben mindenki bizonytalanságban van önmaga felől és afelől, amije van. S amint nem szent az emberek előtt a más vágyona: éppenúgy nem szent a kimondott és adott szó; nem szent a másik ember becsülete vagy szemérme sem.

Hazug, rágalmozó, szitkos és szennyes szavak röpködnek szájról-szájra olyan ajkakra, amelyeket Isten áldásra, dicséretmondásra, az igazság szólására és építésre teremtett.

Botránkozató szavakat botránvos cselekedetek követnek. Irigység és gyűlölet mérget lehel az emberi szív, amelyből szeretetnek és jóakaratsnak kellene kiáradni. Mindenáron való mulatozás, léha örömkergetés vágya foglalja el ifjainkat akkor, amikor a reánk szakadt válság mindnyájunktól a komoly magunkbaszállást, minden erőnk és képességünk munkábaállítást, a megnevekedett és megnehezített életfeladatokhoz való felkészülést kívánja meg.

Bomladozik a család: szakadoznak a hűségnek, megértésnek, összetartásnak azok a lelki kötelékek, amik házastársakat, szülőket és gyermekeket, embereket és magyarokat egybefűzhetnének.

Úgy látszik, hogy „ez a nép nem tért meg az őt verő Istenhez és a seregeknek Urát nem keresték” (Ézsaiás 9:13).

Nem gondolják meg sokan, hogy a bűnben csak megrohadni és tönkremenni lehet, hogy „az igazság felmagasztalja a nemzetet: a bűn pedig gyalázatára van a népeknek” (Pldb. 14:34).

Nehogy bűneinkkel az élő és igazságos Istennek újabb és még súlyosabb ítéletet idézzük magunkra, mint amilyen alatt most szenvedünk: a zsinati tanács felhív minden jóérzésű embert az erkölcsi romlás megállítására, egyúttal felajánlja az egyház szolgálatát a Krisztus véreben való megtisztulásra. Különösen inti egyházunk tagjait, hogy az általános romlásban legyejen a föld savai és a világ világosságai. Ne győzetessenek meg a gonosztól, hanem a kegyelem és hit erőivel győzzék le magukban a gonoszt, hogy így másokat is a gonosz feletti győzelemre segíthessenek és munkálják a mindeneket megrontani akaró Sátán hatalmából való kiszabadulást, jobb és szebb jövőnk alapjainak lerakását.

VIII.

Zsinati tanácsunk az anyaszentegyház Őrá iránt alázatos mély hálával és az Ő választott szolgálai iránt hűséges kegyelet-

tel emlékezik meg a szatmárnémeti nemzeti zsinatnak a folyó év június hava 10. napján Isten kegyelméből elkövetkezendő háromszázadik évfordulójáról.

Megújítja emlékeztétét az I. Rákóczi György erdélyi fejedelem oltalma és irányítása alatt állott nagy zsinat rendelkezéseinek, és az azok alapján létrejött, Geleji Katona István erdélyi püspök nevéhez fűződő kánonalkotásnak, amely egyházunk első századának alkotmányi és szervezeti fejlődését hazánk keleti felében a legfőbb körvonalakban egységesítette s a további századokra alkotmányunk és szervezettünk ezen legfőbb körvonalait ezeréves hazánk egész területére nézve mind e mai napig kiható erővel megszabta.

Ezzel kapcsolatban megemlékezik zsinati tanácsunk a magyar református egyház történetének arról a páratlanul értékes, egyetemes jelentőségű és kihatású szellemi mozgalmáról is, amely a szatmárnémeti nemzeti zsinat összehívására közvetlen indítást adott. Ez a mozgalom a magyar reformáció első reformációjára irányuló puritánizmus volt, amelynek áldott emlékéi vezetői és pártfogói, főképpen Medgyesi Pál, Tolnai Dali János és a hitvalló fejedelemasszony, Lorántfi Szusanna a legértékesebb nyugati testvérlelkek hatásait élő hittel magukba fogadva és igaz magyar lélekkel elsajátítva törekedtek a magyar református egyházi életnek az Isten tiszta ígéje alapján való elmélyítésére, megtisztítására és megszilárdítására. Bár a szatmárnémeti nemzeti zsinaton, főként a mozgalom, némi fiatalos túlzásainak visszahatásaként, a konzervatív álláspont győzött, a zsinati atyák és kánonok mégsem zárták be teljesen az ajtókat a puritán eszmék bevonulása előtt s ha tartóztatva is, lehetővé tették, hogy az egyházalkotmányba a kálvini presbitérium beleépíthető legyen, az egyének és gyülekezetek lelki épülésében elfoglalhassa méltó helyét a puritánizmus. A zsinati tanácsunk a háromszázados múltunk a jelen még mindig félelmes viharfelhőin áttörő tiszta verőfényében leborul a tegnapi, ma és örökké ugyanazon Megváltó Jézus Krisztus előtt s a történelem nagy bizonyosságaitól és azokban megnyilvánuló kegyelemről megerősített szívvel fogadást tesz Néki arra, hogy a reformáció folytatását megújuló reformációját egyházunkban soha megszakadni nem engedje, az Ige és a Lélek szabad áradása elé emberi bölcseségből és óvatosságból gátakat nem emel, viszont történelmi református hitvallásainknak a teljes Szentírás isteni igazságának gyökereire alapelveihez rendületlenül ragaszkodik s egyházalkotmányunk fejlődésében a történelmi folytonosságot, mint Istentől ajándékozott négy százados értéket és felelősséget, bár az Ige szuverenitásának föltétlen feltétele alatt, védeni és óvni kívánja.

Zsinati tanácsunk felhívja az egyházkerületeket, egyházmegegyeket, a nagyobb egyházkerületeket, a teológiai főiskolákat és a középiskolákat, hogy e nevezetes háromszázados évfordulóról a jelen polgári év folyamán a nekik legalkalmasabb módon és időben emlékezzenek meg, hogy minél több magyar református testvérünk vehesse szívére ebben a vonatkozásban is az Ige kegyelemmel teljes parancsszavát: „Emlékezzetek meg azokról, akik szőlőtők néktek az Isten beszédét és figyelmeztetését az ő életük végére, kövessétek hitüket” (Zsidók 13:7).

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

1551—1946. szám.

TÁRGY: Magántanulók egyházkerületi járuléka.

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák igazgató-ságaikhoz.

Több intézet érdeklődésére a következőket közlöm a közép- és középfokú iskoláink igazgató-ságaival:

Az 1945. évi augusztus hó 28-án tartott egyházkerületi közgyűlés a tanügyi közgazgatási járulékokat gimnáziumok számára 40, tanítóképző és polgári iskolák számára 10 P-ben állapította meg tanulóként. A 40 pengő valorizált értéke folyó évi január 1-én 160 adópengőnek, a 10 pengő pedig 40 adópengőnek felelt meg.

Méltányos, hogy a tanügyi közgazgatási járulékok a magántanulók is fizessék. Minthogy azonban a járulékok mai valorizálásával is — csekély számú magántanuló esetén — olyan összeget tesz ki, amely esetleg a postal költségeket sem fedezi, elrendelem, hogy közép- és középfokú iskoláink a tanügyi közgazgatási járulékokat a folyó évi júniusban vizsgázó magántanulóktól is szedjék be s a begyűlt összeget adópengőben helyezik el és csak a következő iskolai évben, a folyó évi április havában tartott egyházkerületi közgyűlésen megállapított tanügyi közgazgatási járulékkal küldjék be az egyházkerületi pénztárbá.

Debrecen, 1946 május 22.

1623—1946. szám.

TÁRGY: Meg nem felelő szemléltető képek és térképek eltávolítása.

KÖRLEVÉL

valamennyi tanintézet igazgató-ságaikhoz, az esperes és az iskolaszéki elnököknek.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr folyó évi március hó 18-án 23.232—1946. szám alatt a változott viszonyoknak meg nem felelő szemléltető képek és térképeknek az iskolákból való sürgős eltávolítása ügyében a következő rendeletet adta ki és közölte a konvenci elnökséggel is.

„Az iskolákban esetleg még előtalálható politikai, társadalmi vagy művészi tekintetben a mai viszonyoknak meg nem felelő szemléltető képek és térképek sürgős eltávolítását feltétlenül szükségesnek tartom s ez okból felhívom az elnökséget, utasítsa a fennhatóság alá tartozó iskolák igazgatóit, hogy haladéktalanul helyezzelek zár alá a fenti szempontokból kifogásolható szemléltető képeket és térképeket. Ezeknek jegyzékét, valamint valamennyi, az iskolában használatos szemléltető kép és térkép jegyzékét kimutatásba foglalva, az elnökség hozza, 1946. évi április hó 15-ig terjessze fel. A kimutatás a következő adatokat tartalmazza: 1. A kép címe. 2. Tárgya. 3. Kiadója, esetleg szerzője. 4. Esetleges engedélyzési száma. 5. Az igazgató véleménye szerint eltávolítandó-e vagy nem. A kimutatásban nem kell felvenni a természetrajzi, természettani és technológiai szemléltető képeket.”

Felhívom a közép- és középfokú iskolák igazgatóit, hogy a kimutatásokat közvetlenül hivatalomhoz, a népiszkolák pedig az esperesi hivatalok útján olyan időben terjesszék be, hogy azt a konvenci elnökséghez legkésőbb június végéig én is felterjeszhessem.

Debrecen, 1946 május 15.

1689—1946. szám.

TÁRGY: A népiszkolák háborús kárainak helyreállítására kiutalt államsegélyek felhasználása és a munkálatok ellenőrzése.

KÖRLEVÉL

az iskolaszéki elnököknek.

A magyar vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 35.354—1946. IV. ü. o. szám alatt az államépítészeti hivatalokhoz intézett rendeletének másolatát tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából közlöm:

„Népiszkolák elhelyezésére szolgáló iskoláépületek létesítése, fejlesztése, karbantartása, tatarozása az egyes iskolafenntartók feladata. Végső soron a község tartozik biztosítani az iskola megfelelő elhelyezését (1868:XXXVIII. tc.).

Ezen kötelezettségük ellátásában az egyes iskolafenntartók a múltban jelentős mérvű államsegélyben részesültek.

Az ország mai pénzügyi és gazdasági helyzete nem teszi lehetővé, hogy az iskolák szokványos bővítési, tatarozási és új iskoláépületek emelésére irányuló munkálatait államsegéllyel támogassák mindaddig, amíg a háborús következtében előállott pusztítások nyomait el nem tüntették. A vallás- és közoktatásügyi miniszter háborús rongálások helyreállításánál az iskolafenntartókat támogatni kívánja és minden lehetőséget megteremt, hogy a legelhasználhatóbb és legalább az épületek állagát biztosító helyreállítási munkálatok elvégzésében az iskolafenntartókat államsegélyben részesíthesse.

Az állami pénzekkel való legszigorúbb takarékoskodás az e célból rendelkezésre bocsátott hitel korlátozott volta, nemkülönben a pénz értékének csökkenése megköveteli, hogy az ily módon engedélyezett államsegélyeket a legcsekélyebben és a lehető leggyorsabban használják fel.

Ennek érdekében az államsegélyek felhasználása és a munkálatok ellenőrzése tekintetében az alábbiakat kell megtartani:

1. Ha az iskolaépület háborús kárainak helyreállítására adott államsegély a kiutalt időpontjában nem éri el a 10 (tíz) millió adópengőt, az államsegélyt közvetlenül az iskola igazgatója kezébe utalják ki. Az összeget az iskola igazgatója, vagy gondnoka házi kezelésben fordíthatja a károk helyrehozására, a vállalkozók keresetét közvetlenül fizeti ki. Az utolsó keresetnél köteles a vállalkozó a teljes leszámolási összeg 10%-át kitevő felülvizsgálati részletet az iskola igazgatójánál letétbe helyezni (1. 6. pont). A munka befejezésével az iskola igazgatója értesíti az államépítészeti hivatalt és kéri a felülvizsgálat megtartását. Kedvező felülvizsgálati eredmény után az államépítészeti hivatal írásbeli utasítására az iskola igazgatója a letétbehelyezett 10%-os felülvizsgálati részletet a vállalkozónak kiadhatja. Kedvezőtlen eredmény esetében a felülvizsgálati részletnek csak a fele adható ki, a leszámolási összeg 5%-a az utófelülvizsgálati jótállási biztosíték címén az iskola letétjében marad. A felülvizsgálatról és az elszámolásról az államépítészeti hivatal tesz jelentést a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez utalva jóváhagyás és a felmentvény megadását végett.

2. Amennyiben az iskolaépület helyreállítására kiutalt államsegély a 10 (tíz) millió adópengőt meghaladja, de a 100 (száz) millió adópengőnek alatta van, az államsegélyt ugyancsak az iskola igazgatója kezébe utalják. Ebben az esetben az igazgató lehetőleg három helybeli vállalkozótól kér ajánlatot és a legkedvezőbb

ajánlat bemutatójának adja a munkát vállalatba. Ugyancsak köteles az igazgató a vállalatbaadás megtörténtéről, a vállalkozó személyéről, a munka megindulásának időpontjáról, a kár és helyreállító munka természetéről — különös tekintettel arra, hogy milyen munkanemek (szerkezetet értendő, vagy túlnyomórészt csak vakolat helyreállító közműves munka, ácsmunka, tetőfedő munka, asztalos, lakatos, úvegves, mázó, szobafestő munka, vízvezeték, villanyerelő munka stb.) adattak vállalatba —, valamint véleménye szerint a helyszíni műszaki ellenőrzések szükséges sűrűségéről értesíteni a megye székhelyén levő államépítészeti hivatalt. Az államépítészeti hivatal a munkát szükség szerint, de legalább egyszer havonként ellenőrzi. A vállalkozó keresetét a végzett munka arányában az iskola igazgatója közvetlenül fizeti ki, az utolsó kereset kifizetése előtt — az előző pontban foglaltakhoz hasonlóan — a leszámolási összeg 10%-ának megfelelő felülvizsgálati részletet helyeztet letétbe a vállalkozóval (1. 6. pont). A letétet az iskola igazgatója köteles őrizni. Az igazgató értesíti az államépítészeti hivatalt a munka befejezéséről és kéri a felülvizsgálat megtartását. A felülvizsgálati műveletet és a leszámolást az államépítészeti hivatal a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez terjeszti fel jóváhagyásra. Amennyiben a felülvizsgálat hibákat nem állapított meg, kiadható a vállalkozó felülvizsgálati részlete.

3. Ha az államsegély eléri, vagy meghaladja a kiutalt időpontjában a 100 millió adópengőt, akkor az összeget az illetékes államépítészeti hivatalnak utalják ki. Az államépítészeti hivatal gondoskodik a munkák szabályozásáról, de minden bürokratikus eljárástól mentes, sürgős lebonyolításáról. A leszámolás, illetve a végjáró díj kifizetése előtt a vállalkozóval letétbe helyeztetni a leszámolási összeg 5%-át kitevő felülvizsgálati részletet. A felülvizsgálati műveletet és a leszámolást jóváhagyás végett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez kell felterjeszteni. A jóváhagyás után — feltételezve, hogy a felülvizsgálat hibákat nem állapított meg — az 5%-os felülvizsgálati részlet a vállalkozónak kiadható.

4. Mind az 1., mind a 2. pontban foglaltak esetén (vagyis, ha az államsegélyt az iskola igazgatója közvetlenül kapja meg) a kiutalt segély 2%-át az iskola igazgatója tartalékolja, az esedékes műszaki kiszállási, vagy felülvizsgálati díj kiegyenlítése céljából.

Ebből az összegből fizeti ki a helyszínen megjelenő műszaki közlegnek a kiszállás alkalmából a kiszállási díjat, illetve felülvizsgálati díjat, az államépítészeti hivatal vezetője által az összegszerűséget igazoló záradékkal ellátott bélyegtelen nyugtájára.

A helyszíni kiszállási díjat a vonatkozó kormányrendeletek által megállapított összeggel kell elszámolni, a felülvizsgálati díj pedig a teljes leszámolási összeg 0.25 százalékáa. Ha azonban a felülvizsgálati díj összegszerűleg alatta maradna a kiszállási díj összegének, a kiszállási díj közleg jogosult a kiszállási díjat elszámolni. Ebben az esetben felülvizsgálati díj külön nem állapítható meg.

5. Ha a helyreállítást nem az eredeti állapotnak megfelelően, hanem bizonyos kisében, de a teherviselő szerkezeteket lényegében nem érintő módosítással (válaszfalak, ajtó, vagy ablaknyílások áthelyezése), tervezik, a tervek előzetes jóváhagyás végett az államépítészeti hivatalhoz, jelenléteknél módosítások esetében pedig a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez kell felterjeszteni.

6. A háborús károk helyreállítási munkáinak a vállalkozó a jótállási biztosíték letételétől általában mentesül. A vállalkozó azonban köteles a leszámolási összeg 5—10%-ának erejéig felülvizsgálati részletet letétbe helyezni. A felülvizsgálati részlet készpénzből nem állhat, csak adópengőről kiállított betétkönyv, bankkezesi levél, vagy egyéb — a pénz értékinalgadozásának ki nem tett — értéketlet lehet.

A munka bevégzése után minden esetben felülvizsgálatot kell tartani. Ha a felülvizsgálat kedvező eredménnyel jár és a hivatal a felülvizsgálati műveletet jóváhagyta, a munka végleg átvehető és a vállalkozó a visszatartott felülvizsgálati részletet megkapja.

Ha a felülvizsgálat hibákat, vagy hiányokat állapít meg, a leszámolási összeg 5%-át kell visszatartani a munkák ideiglenes átvételétől számított egy évi jótállási időre jótállási biztosíték címén. A jótállási biztosíték csak értékként lehet. Ez a biztosíték csak az utóvizsgálat kedvező eredménye alapján adható ki az államépítészeti hivatal írásbeli utasítása alapján. Az utófelülvizsgálati műveletet jóváhagyásra nem kell a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez bejelenteni, az utófelülvizsgálat ügyében az államépítészeti hivatal végző fokon dönt.

Hangsúlyozni kívánom végül a következőket:

Az a körülmény, hogy a különböző jellegű iskolák helyreállításának részbeni költségei államsegélyből nyernekefedeztet, nem érinti az iskolafenntartó helyreállítási kötelezettségét. Ebből következik, hogy az állam nem kerül jogviszonyba a vállalkozóval, a vállalat szerződést az iskolafenntartó (politikai község, egyház-község) köti a vállalkozóval. Az épített nem az állam, hanem az iskolafenntartó. Az állam csupán segíti az iskolafenntartót és az államépítészeti hivatalok útján ellenőrzi az államsegély felhasználását és a munkálatok tervszerű lebonyolítását.

Kívánatos, hogy az iskolafenntartók minél nagyobb mérvű helyi hozzájárulást vállaljanak, elsősorban kézi- és igásnapiszám, valamint az építési anyagok biztosítása útján. A község lakosainak áldozatkészségét minden esetben igénybe kell venni. Példák sorozata bizonyítja, hogy ott, ahol jó kezre van letéve az iskola ügye, a lakosság természetbeni (gabona, zsír, élelmiszer) adományaival államsegély nélkül is biztosítani lehet a helyreállítási munkálatok költségeit. Elsősorban a tanfelügyelők kötelessége, hogy ezekre a szempontokra felhívják az egyes iskolafenntartókat (községek) figyelmét.

Felhívom az Államépítészeti Hivatalt, hogy a népiszkolai háborús károk helyreállításánál a fentiek értelmében járjon el, és kövessen el mindent, hogy a rendelkezésre álló anyagi lehetőségek határain belül a háborús pusztítások nyomai minél előbb eltüntethetők legyenek.”

Debrecen, 1946 május 22.

1716—1946. szám.

TÁRGY: A tanulók mulasztásainak fokozottabb ellenőrzése.

KÖRLEVÉL

valamennyi iskola igazgató-ságaikhoz és iskolaszéki elnököknek.

A magyar vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 56.144—1946. V. ü. o. szám alatt a tankerületi főigazgatókhoz intézett rendelettel azzal a felhívással közlöm, hogy az abban foglaltakhoz alkalmazkodni sziveskedjenek:

„Az utóbbi időben mind gyakoribb a panasza, hogy a tanulóifjúság rendszertelenül jár az iskolába, az amúgy is rövid szorgalmi időt indokolatlan mulasztásokkal még jobban megrövidíti. E sajnálatos jelenség egyik legfőbb okát a fennálló nehézségi gazdasági helyzetben látom, amely a szülők számára a mindennapi kenyér megszerzését mind nehezebbé és nehezebbé teszi és így megakadályozza őket, hogy megfelelő időt fordítsanak gyermekeik tanulmányainak ellenőrzésére, nevelésük elvégzésére.

A háború nyomában járó erkölcsi züllet fiatalágunk lelket egyébként is kezdte. Hazánk földjének harctérré válása, az elvadult katonák rossz példája egyik másik tanuló lelkeben szomorú következményekkel járó változást eredményezett. Arra is van már megrendítő példa, hogy az anyagi javak iránti mohó vágy a legszörnyűbb bűnek, a diákárs-gyilkosságok elkövetésére is ösztönzést adott.

Különösen a serdülő korban levő diákság körében kell a tanítósnak, tanárának most éberen őrködni. A serdülő kor természeténél fogva hajlamos a fegyelmezetlenségre; a kellő irányítás nélkül álló kamaszkor tetteinek győző legfőbb megfontolatlanság, romantikus hajlamoktól sugallt cselekednivágás. A lábrakapott fegyver- és löszergyűjtési szenvedély is egyik tünete a fiataloknál kiegyensúlyozatlan lelkiállapotnak, amely a tiltott dolgok birtoklásában mintegy a hatalom szimbólusok megszerzését látja. Sajnos, ezt több esetben láttuk, kellő ellenőrzés híján ez a szenvedély nem egyszer kiindulópontjává vált a legsúlyosabb következményekkel járó politikai eltévledéseknek, sőt bűntényeknek.

Az ifjúság egyes csoportjainak ilyen eltévledése eléggé el nem ítéhető. Résen kell tehát lennünk, hogy részben jó tanácsunkkal és irányításunkkal, részben a rendelkezésre álló fegyelmi eszközök szigorú alkalmazásával gátat vessünk a gondunkra bizott ifjúság züllete elé. Rá kell eszmélnünk a pedagógus társadalomra nehezede nagy felelősségre és a szülőkkel karöltve meg kell tennünk mindent a tanulók erkölcsi felfogásának nemesebbé tétele érdekében.

Ezeknek a gondolatoknak a jegyében az alábbiakat rendelem el:

1. Utasítsa Főigazgató úr a rendelkezése alatt álló iskolák igazgatóit, hogy a rendelet kézhezvételétől számított nyolc napon belül általános szülői értekezletet tartsanak. Ezen az értekezleten tájékozzék a szülők előtt a gyermekeket fenyegető komoly veszedelemeket. Hívják fel a szülők figyelmét a fentiekre kívül arra, hogy gyermekeik esetleges megtévledése, büntetése mind egyéni, mind társadalmi szempontból beláthatatlan súlyos következményekkel jár. A háborút követő korszakban szükség van a tanulóifjúság fokozottabb ellenőrzésére. A nap mint nap végzett házkutatások eredményeképpen a rendőrség sok tanuló lakásán fegyvert és löszert talált. Ezeket a tanuló gyűjtési szenvedélyből hordja össze, de kiindulási pontja lehet szerencsétlenségnek, politikai eltévledésnek, vagy közönséges bűntényeknek. A szülők tegyenek meg minden tőlük telhetőt, hogy gyermekeiket jobb belátással bíró és gyűjtési szenvedélyüket kevésbé veszélyes és hasznos irányba tereljék. Tartanak fenn a szülők állandó kapcsolatot a tanárokkal (tanítókkal) és közös erővel ügyeljenek nemesebb erkölcsöket, tisztultabb felfogást kialakítani a gyermekek lelkeiben.

2. Az iskolák igazgatói a tanulókat közvetlenül is világoztassák fel az ifjúság körében az utóbbi időben elharapódzott iskolakerülésnek, megtévledések és büntények szörnyű következményeiről. Az igazgatóknak, tanároknak, tanítóknak meg kell találni a megfelelő hangot az ifjúság szívéhez: fel kell rázni a tanulókat abból az erkölcsi közönyből, amely a háborúval járó eldurvulás és fásultság következménye. Hívja fel a tanulókat arra, hogy saját maguk vessék ki körükből azokat, akik fék-

telenségükkel és bűnözésükkel az erkölcs és a demokratikus társadalmi rend lezüllesztésére törnek. Ha kell, állítsanak fel osztályonként bizottságokat, amelyek kötelessége jelentést tenni minden olyan jelenlétről, amely erkölcsi vagy politikai szempontból aggodalomra ad okot.

3. A tanulók mulasztásait a legszigorúbban kell ellenőrizni. Mulasztások ismétlődése esetén az osztályfőnökök ne elégedjenek meg a szülők igazolásával, hanem menjenek ki a tanuló lakására és ott győződjenek meg a mulasztás indokoltságáról. Az igazolatlanul távolmaradó tanulókkal szemben az igazgató a Rendtartás teljes szigorával járjon el.

4. Az osztályfőnökök osztályukban gyakorlatban tartanak váratlan vizsgálatot: nem hoztak-e magukkal a tanulók olyan tárgyakat, amelyeknek használata a fennálló jogszabályok, továbbá az iskolai rendtartás értelmében tilos.

5. Az iskolákkal kapcsolatos internátusok vezetői fokozottabban gondoskodjanak a tanulók megfelelő erkölcsi és szellemi foglalkoztatásáról. A tanulók holmiját itt még fokozottabban figyelmelemmel és rendszeresen kell ellenőrizni.

6. Az igazgatók, tanárok, tanítók a nevelés terén reájuk tartozó feladatokat ne tekintsék az iskolai év végével befejezettnek, hanem a nyári szünet folyamán is tartásuk megfelelő módon szemmel névenedékeiket. Kívánatos ezért, hogy a tanévzáró értékelésen a helyi körülményeknek megfelelő ellenőrző eljárást alakítsanak ki.

Debrecen, 1946 május 24.

1830—1946. szám.

TARGY: Érettségizett tanulók tanári pályára irányítása.

KÖRLEVELEK

az érettségi elnök és gimnáziumi igazgató urakhoz.

A Debreceni Református Kollégium igazgatóságának előterjesztésére, a tanári utánpótlás biztosítása érdekében arra kérem az érettségi elnök és igazgató urakat, hogy az érettségiző tanulók közül a tanári pályára lépni szándékozókat — amennyiben kiváló előmenetelűek — a református tanárképzőre figyelmeztessék és a református tanári pályát figyelmükbe ajánlják. Erre annál inkább szükség van, mert ha céltudatosan nem történik bizonyos előzetes kiválogatás, pályázók hiányában kényszerülünk kevésbé értékes elemeket is felvenni a tanárképzőbe.

Debrecen, 1946 június 8.

1850—1946. szám.

TARGY: Az 1946—47. iskolai év megnyitása és befejezése.

KÖRLEVELEK

a közép- és középfokú iskolák igazgató-ságaihoz és az iskolaszéki elnök urakhoz.

A magyar vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 62.520—1946. III. ü. o. szám alatt az 1946—47. iskolai év megnyitása és befejezése tárgyában kiadott 2590—19 VKM. számú rendeletét (megjelent a Magyar Közöny folyó 110. és a Köznevelés folyó 11. számában) tudomásulvétel és a megfelelő intézkedések megtétele végett közlöm:

„A vallás- és közoktatásügyi miniszter a következőket rendeli:

1. §.

Népiskolában, polgári iskolában, gimnáziumban, a velük kapcsolatos általános iskolában, továbbá a liceumban, tanítóképző- és tanítónőképzőintézetben és óvónőképzőintézetben az 1946—47. iskolai évet általában az illető iskolafaj rendtartásában előírt időben kell megkezdeni és befejezni.

2. §.

1. Abban az iskolában, amelyben előreláthatóan valamilyen kényszerítő körülmény miatt a tél folyamán rendszeres iskolai munkát huzamosabb időn át nem lehet folytatni, az alakuló értekezletet, továbbá a javító-, felvételi, a különbözeti és magánvizsgálatokat, a pótblátást, valamint az iskolai év ünnepélyes megnyitását legkorábban az 1946. évi augusztus hó 21. és 24. napjai között kell megtartani, a rendes tanítást pedig augusztus hó 26. napján kell megkezdeni.

2. Legalább 196 teljes munkanapon kell tanítani abban az iskolában is, amelyben az 1946—47. iskolai évben tüzelőhiány, vagy egyéb kényszerítő körülmény miatt a tanítást huzamosabb ideig kell szüneteltetni. Ebből harminc munkanapot a 49.100—1945. VKM. számú közleményben (megjelent a Köznevelés 1945. évi 8. számában) foglaltak alapján a téli hónapokban részlegesen foglalkoztatással is lehet töltöni. Az ilyen iskolában a hűvési szünet nagypéntektől húsvéthétfőig tart és más címen munkanapra eső szünetet engedélyezni nem szabad, az évvégi összefoglalásokat, az iskolai év ünnepélyes bezárását és a következő iskolai évi beirásokat legkésőbb az 1947. évi július hó 14. és 19. napja között olyan időben kell megtartani, hogy az ifjúságot összes iskolai kötelezettségének elvégzése után legkésőbb július hó 20. napján el lehessen bocsátani.

3. A 2. §. 1. és 2. bekezdése alá eső gimnázium VIII. osztályában, a liceum és óvónőképzőintézet IV., továbbá a tanítóképző- és tanítónőképzőintézet V. osztályában

érettségiző, illetőleg képesítőző növendékek utolsó tanítási napját legalább 155 teljes munkanap eltöltése után kell megállapítani és ennek megfelelően kell kitűzni az összefoglalások és vizsgák idejét.

4. A munkanapok összeszámolásánál teljes munkanapnak azt a napot kell tekinteni, amelyen a tanítás az órarend szerint folyt és az egyes tanórák időtartama 30 percnél nem kevesebb. A rendtartás szerinti megtartott kirándulással, vagy a szorgalmi idő alatt tüzelő kitermelésével és beszállításával eltöltött napot munkanapnak kell számítani.

3. §.

1. Az iskolák igazgatói és fenntartói már most minden lehető kötelesek megtenni arra vonatkozóan, hogy a rendtartás szerinti iskolai munkát és az ehhez szükséges tüzelőközléteket — amennyiben a helyi körülmények lehetővé teszik, már a nyár folyamán az intézet alkalmazottai és tanulóival által végrehajtott tüzelőkitermeléssel is — biztosítsák és ezáltal a 2. §-ban jelzett kényszermegoldásokat elkerülhetővé tegyék. Az iskolák és tanulóotthonok részére szükséges tüzelőanyag kitermelésében és beszállításában az iskola idősebb korosztályaihoz tartozó s önként vállalkozó növendékei is — megfelelő tanári felügyelet mellett — résztvehetnek.

2. Minden népiscola, polgári iskola, gimnázium a velük kapcsolatos általános iskola, továbbá minden liceum, tanítóképző, tanítónőképző és óvónőképzőintézet igazgatója (igazgató-tanítója, tanítója) az iskola 1946—47. iskolai évi előrelátható működésére vonatkozólag részletes tervet dolgoz ki és azt az 1946. évi augusztus hó 1. napjáig terjeszti fel a tankerületi főigazgatóhoz, illetőleg tanfelügyelőhöz, az egyházi hatóság által álló iskolák az illetékes egyházi hatósághoz is. Ha iskolai év közben a foglalkozási tervtől el kell térni, ezt — lehetőleg előre — be kell jelenteni a felettes hatóságnak.

4. §.

Abban az iskolában, amelyben rendkívüli intézkedések szükségesek, ezekre az intézkedésekre a vallás- és közoktatásügyi miniszter 49.100—1945. VKM. számú közleményében foglalt irányelveket kell alkalmazni.

Debrecen, 1946 június 6.

1870—1946. szám.

TARGY: Illetéktelen személyek iskolai ügyekbe való beavatkozásának elutasítása.

KÖRLEVELEK

a közép- és középfokú iskolák igazgató-ságaihoz és az iskolaszéki elnök urakhoz.

A magyar vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 51.612—1946. V. ü. o. szám alatt valamennyi tankerületi főigazgató- és tanfelügyelőhöz intézett köznevelési tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából az alábbiakban közlöm:

„A multban több alkalommal előfordult, hogy különböző hatóságok, nemzeti bizottságok, társadalmi szervezetek, pártok illetéktelenül beavatkoztak az iskolák ügyeibe.

Felhívom főigazgató, tanfelügyelő urat, hogy a közoktatásügyi egységes irányításának megővése érdekében a jövőben iskolai ügyekbe illetékes hatáskörrel nem rendelkező személyek és hatóságok részéről eredő beavatkozásokat saját hatáskörben hárítsa el, a nagyobb horderejű ügyeket pedig sürgősen terjessze fel hozzám.”

1870—1946. szám.

TARGY: Tankönyvek engedélyezése az egyházi hatóság alatt álló iskolák számára.

KÖRLEVELEK

a közép- és középfokú iskolák igazgató-ságaihoz és az iskolaszéki elnök urakhoz.

Tudomás és alkalmazkodás céljából felhívom az igazgató és iskolaszéki elnök urak figyelmét a tankönyvek engedélyezése tárgyában a VKM kiadásában megjelent „Köznevelés” című hivatalos lap folyó 11. számának 20—21. oldalán megjelent közleményre.

Többszöri érdeklődésre ezúttal is közlöm, hogy egyéb tankönyvek engedélyezéséről a „Köznevelés” 1945. évi 5., 6., 7., 8., 9. számában található kimutatás.

Debrecen, 1946 június 6.

FELHÍVÁS.

Az ORJÓ 180—1946. sz. alatt körlevelet bocsátott ki a tüzbiztosítások értékálló fel-emelése ügyében. Felhívom a lelkipásztor urakat és az illetékeseket általában, hogy az egyházak, valamint az intézmények (középiscolák, internátusok stb.) tüzbiztosításainak értékálló (adópengő alapú) fel-emelése iránt az ORJÓ körlevelében részletesen ismertetett módon gondoskodni szükségesnek.

Ma különösen nagy jelentősége van annak, amikor anyagilag annyira megfogyatkozunk, hogy egyházi javaink fölött ebben a vonatkozásban is gondos előrelátással öröködjünk, éppen ezért nyomatékosan ajánlom a tüzbiztosítások ügyének mielőbbi megnyugtató rendezését a lelkipásztor urak, presbitériumok és a többi illetékesek gondoskodó figyelmébe.

Debrecen, 1946 június 12.

Révész Imre püspök.

A tiszántúli egyházkerület elnökségétől. 1900—1946. szám.

KÖRLEVELEK

az egyházkerületi közgyűlés tagjaihoz.

A tiszántúli református egyházkerület rendkívüli közgyűlését és egyben tanácsát a folyó évi július havának 18-ára (tizen-nyolc) csütörtökre, reggel 8 (nyolc) órára a debreceni Nagytemplom imatermébe eddigi törvényes összetételében egybehívjuk. Tárgyak: a megválasztandó egyházkerületi főgondnok beiktatása; folyó ügyek.

A közgyűlést megelőző napon, július hó 17-én, szerdán délelőtt 11 órától a kollégiumi igazgatónak ülése lesz a Kollégium kistanácsstermében. Ugyanaznap délután 1/4 órától a kollégiumi igazgatótanács folytatódó ülése, ezt követően a jog- és pénzügyi bizottság ülése s a szükségképest, esperes-gondnok-tanácsbírói értekezlet ugyanott.

Július hó 18-án, csütörtökön délután 1/4 órától az egyházkerületi bíróság tart ülést a kollégiumi kistanácsstermében.

A közgyűlésen, tanácsülésen, illetőleg bíróságban tárgyalandó ügyeknek legkésőbb június 25-én a püspöki hivatalban kell lenniük, különben tárgysorozatra előkészítésként nem lesz biztosítható. Ugyanakkor kell felterjeszteni az egyházmegegyek képviselőjének jegyzékét is.

A közgyűlésre külön meghívót nem bocsátunk ki, kivéve azokat a közgyűlési tagokat, akikhez lapunk föltehetőleg nem jut el rendszeresen.

Június 25-ig beérkező jelentkezés esetén az erre rászoruló közgyűlési tagoknak igyekeznünk szállást biztosítani. Ellátásról, utiköltségről, napidíjról gondoskodni — sajnos — most sem tudunk.

Kelt Debrecenben, 1946 június 15.

Az Egyházkerület Elnöksége.

HALOTTAINK

Dr. Nánássy Lajos amerikai református lelkész, a Magyar Református Árvaház és Aggmenház volt igazgatója még a mult 1945. év március hó 21-én hosszabb szenvedés után ligonieri otthonában 64 éves korában elhunyt. A kiváló, egykori debreceni diáknak, egyetemünk tiszteleti doktorának s az amerikai magyar reformátusok egyik legjelesebb lelki vezetőjének elköltözését őszinte kegyelettel gyászoljuk. Siető Pál amaci lelkipásztor 55 éves korában elhunyt. — A. E. F. R. A.

HÍREK

Az I. és II. lelkészi írásbéli dolgozatokat a lelkészkepzőintézet igazgatójához, illetve az egyházkerületi főjegyzőjéhez (Debrecen, Széchenyi-u. 4.) augusztus 31-ig kell be-terjeszteni. A szóbeli vizsgák ideje a júliusi számban közöljük. Az egyéb szükséges okmányok a személyes jelentkezéskor mutatandók be, a vizsgadíj is akkor fizetendő.

Püspöki hivatal.

Találkozó. 1941. évben, Debrecenben, Zombor Zoltán osztályfőnöksége alatt végzett tanítók június 30-án Debrecenben rendezik találkozójukat. Bővebb felvilágosítást Lőcsy Lajos pocsaji tanító ad. Címek közlését kérem.

Kérelem. Szabó Mihályné, Szabó Imréné, Sárközy Imréné debreceni lelkészpártyvezetők kérik az egyes lelkészi hivatalokhoz burgonyaszállítás céljából hozzájuk küldött zsákjaik visszaküldését.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki Hivatal) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 100.— adópengő, mely a Debreceni Protestáns Lap címére postautalványon küldendő be.

Mivel a lap egyelőre csak havonként, a hó 15. napján jelenik meg, ennek figyelembevételét és a pályázatok határidejének ennek megfelelő kitűzését kérjük.

Valamennyi szószékről kihirdetendő!

1827—1946. szám.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS.

Egyházkerületünk debreceni Diakonissza Intézetébe felvételteljes kérik olyan tiszta erkölcsű, hívó lelkű 18—30 éves hajakadonok, akik diakonissza-testvérek akarnak lenni. Érdeklődők válaszpélyével felszerelt levélben írjanak az Intézet igazgatóságának: Debrecen, Hungaria-körút 2. A felvett jelölteknek szeptemberben kell beköltözniük az Intézetbe.

Debrecen, 1946 május 12.

1740—1946. szám.

PÁLYÁZAT

a balmazújvárosi (volt „német” rész) református egyház nyugdíjazás folytán megüresedett lelkipásztori állására.

Javadalom:

1. Természetbeni lakás az egyházközség tulajdonát képező 890 négyzetméter területű beltelken. Béregyenértéke 300 K.
2. Kézpénz egyházközségi pénztárból évnegyedenként előre fizetve 808 K.
3. Egy telek szántóföld 24 kat. hold. 1009 négyzetméter hasznélvezete.

4. 44 köböl búza (5632 l) évnegyedenként előre fizetve az egyházközségtől.

5. 8 drb. község legelő-illetőség az egyházközségtől.

6. Stóla 5 évi átlagban az egyházkerület szabályrendelete szerint, összesen: 2643 korona 52 fill.

A díjlevél 3. pontjában foglalt föld adóját, mint eddig, úgy ezután is az egyházközségi pénztár fizeti.

Megjegyzések: A 2. és 4. pont alatti javadalmak helyett az egyház az utóbbi évek gyakorlata szerint 76 q 40 kg búzát, vagy annak piaci helyi árát fizette ki a lelkésznek.

A 6. pont alatti stóla helyett megváltási díj fejében évi 300 K fizetett. Jegyzésbe vétetik az is, hogy a lelkési javadalmi földet a községi földbirtokrendező bizottság megváltás ár ellenében földreform céljára igénybe vette és ehelyett, míg a földek visszahagyási ügye fellebbezés alatt áll, ideiglenesen a „magyar” református egyház tulajdonát képező Rollaházán kimutatott OFB földekből jelöltetett ki 25 kat. hold ideiglenes lelkési javadalmul.

Feljegyeztetik az is, hogy a nyugdíjba ment lelkésznek díjlevélén kívül adott egyházközsége 100 q tűzfát évente, melyből 50 q-t természetben és 50 q-nak az árát szolgáltatta ki készpénzben. Ebből a javadalomról a lehetőség szerint, csak az évi természetbeni 50 q tűzfát kiszolgáltatását vállalja az egyházközség.

Végül megjegyezni kívánja az egyházközség, hogy a díjlevél 5. szám alatti 8 darab legelő-illetőségért az utóbbi 2 évben a megváltozott földviszonyok miatt a lelkész semmit sem kapott, ezeknek a jövőbeni szolgáltatásáért felelősséget nem vállal.

Kötelesség:

Egyházi Törvény szerint.

Pályázatok az alsószabolcs-hajdúvidéki református egyházmegye esperesi hivatalához 1946 július hó 1. napjáig küldendő Hajdúhadházra. Az állás megválasztás után elfoglalandó.

1907—1946. szám.

PÁLYÁZAT

a békésbányai egyházmegyébe kebelezett gádorosi lelkipásztori állásra.

Kötelesség: Mindennemű lelkipásztori munkának a végzése Gádoron és a hozzá tartozó fiókegyházakban és szórványokban.

Javadalom: Fizetéskiegészítési államségély: 814 K 30 fill. alapkongrua. Az egyháztól készpénz évi 340 K, 20 mm. búza, azaz Hús métermáza búza, 16 mm. árpa, azaz Tizenhat métermáza árpa. Stóla az egyházkerület határozata szerint. Tisztes-séges lakás, 800 négyzetméteres kerttel. Az épületet az egyház tisztíttatja, javíttatja. Lelkési hivatal fűtésre 2, azaz Kettő méterrel tűzfát, az őrvasorai kenyér sütéséhez évenként 2, azaz Kettő kocsi szalma.

A kertbe telepített gyümölcsös és szőlőért az előnek megváltás jár, amit a megválasztott lelkész megegyezés útján intézhet el a nyugalmazott előddel. A megüresedést a jóindulat és jóakarát biztosítva van.

Pályázati határidő: E hivatalos lapban való megjelenéstől számított három hét. A pályázatot a lelkészválasztási törvény 39. §-a értelmében kell felszerezni s Gőnczy Béla esperes címére, Vésztő, Békés vm. küldeni.

Az állás a választás jogerőre való emelkedése után azonnal elfoglalandó.

Debrecen, 1946 június hó 10.

Révész Imre püspök.

Abádszalók-tiszaszalóki református egyházközség 21 napi határidővel pályázatot hirdet kántortanítói állásra. Fizetés, kötelesség törvényeszerű.

A budapesti Baár-Madas református leánygimnázium igazgatónak pályázatot hirdet egy vallásos és egy angol nyelvű szakos rendtanári állásra. Az állás folyó év szeptember 1-én foglalandó el. Kellően felszerelt kényevék június 30-ig nyújtandók be az iskola igazgatóságánál (II. Lórántffy Zsuzsanna-út 3. sz.).

Karcag református iskolaszéki pályázatot hirdet az I. és XVII. sz. férfitanítói állásokra. Fizetés, kötelesség törvényeszerű. A XVII. sz. állásra megválasztott tanító a Karcag-kiskulcsosi iskolánál tanít. Pályázati kérvények 21 napon határidővel, Karcag Református Iskolaszék címre küldendő.

Körösladányi református egyházközség pályázatot hirdet megüresedett I. sz. kántortanítói állásra háromheti határidővel. Javadalom 24 értékgység, államségély, lakás stóla. Kötelesség reabízott osztály vezetése belmissziói munkákban segítkezés, énekar szervezés. Kérvények Körösladányi Református Egyházközség címére küldendő.

Nyírkécs református egyházközsége pályázatot hirdet a II. sz. tanítói állásra. Cím: Nyírkécs, u. p. Baktalórántháza.

Megrongált tornyok

fedését és javítását, festését, anyaggal és anyag nélkül bárhol vállalom:

Hívásra leutazom **KATHY IMRE** torony-bádogos

DEBRECEN, MIKLÓS-UTCA 28. SZ.